

Column

Jeroen van Urk
Lid Gemeenteraad Hengelo en
communicatie-adviseur

ZOMERNORMEN

Knetterende brommers in je woonbuurt. Brullende speakers op een Beach Party, zijnde een kunstmatig strandje op een parkeerplaats in het verre binnenland. Sluizingstijden van de horeca, die zich rekenschap geeft van het credo dat pas de morgenstond goud in de mond heeft. Kerkmuren als urinoirs en prullenbakken, die het slachtoffer worden van een menselijk soort voetzoekers. En voetbalsupporters, die een overwinning op Ierland vieren met een wedstrijd plunderen. Citaat uit Den Haag: 'ik vind het wel gaaf' en 'moet toch kunnen, zo'n opstootje'. Wellicht was hier sprake van een te hoge vochtigheidsgraad, niet door het klimaat maar door de drank. Wellicht gaat het om jongeren, die voorafgaand aan de puberfase te kort zijn gehouden. Waar het van komt, komt het - maar juist in de zomer schijnen de normen op straat te liggen.

Wat is in deze tijden van onmaakbaarheid nog de missie van de overheid om een norm te zetten, laat staan deze te doen naleven. De grens moet ergens hier liggen: de burger die zichzelf tot last is, gaat maar zijn weg, de burger die anderen tot last is, komt de afschermende hand van Vader-tje Staat tegen. De bedreigde burger moet het dus niet zelf hoeven uitzoeken. Maar de bedreigende burger is in deze tijden wel zo assertief, dat Vader-tje Staat niet meer bestaat in de zin van vaders wil is wet. Zoals verstandige vaders dreigende generatieconflicten voorkomen à la Wim Sonnevelds rekken en d'r bijblijven, zo komt de overheid vermoedelijk het verst als 'je goede kameraad'. (Is het toeval, dat juist de politie daar de overtreffende trap van wilde zijn?)

Wisselwerking met het publiek is dus het toverwoord. Regelgeving is bij lange na niet het enige wat het sturende vermogen van de overheid bepaalt. Samen optrekken met het maatschappelijk middenveld (politiek jargon) c.q. intermediaire doelgroepen (communicatietaal) is een niet te onderschatten hulpmiddel om sociaal wenselijk gedrag te bevorderen. Het niet-roken in openbare ruimten is een verfrissend voorbeeld. In eerste aanleg gedragen door de gezondheidszorg en later nog eens extra ondersteund door clubs van meer of minder actieve niet-rokers, kon uiteindelijk een nieuwe norm wettelijk worden gesteld. Dat er vervolgens permanente overheidsvoorlichting nodig is om de norm na te leven en overeind te houden tegen de takaksjongens, is duidelijk. Dat er nog steeds mensen zijn die roken in hun eigen hokje, dat moeten ze verder zelf weten.

Er is dus niet als vanzelf een draagvlak voor algemeen te aanvaarden normen. Terug van vakantie uit Engeland, overweeg ik me op te werpen als maatschappelijk middenveld voor de queue. Netjes in de rij in Nederland: dat scheelt plakzweet, in zo'n zomer.